

HAFTALIK VELİ BÜLTENİ - 28 NİSAN 2017

İçindekiler

- Değerli Velilerimiz 1
- Eğitimde İzlerimiz 2
- Kendi Hayatının Lideri Olmak..... 6
- Pelin Ve Naz'ın Topluma Hizmet Projesi-Engelliler İçin 23 Nisan Kutlaması.. 7
- 11.Bahar Sempozyumumuz 8
- Öğrencimizi Kutluyoruz 8
- "Delf Prım A1" Sınavında %100 Başarı..... 8
- Mayıs Ayı Etkinliklerimiz..... 9
- Öğrencimizi Kutluyoruz 9
- Eko-Okul Köşemiz..... 10

DEĞERLİ VELİLERİMİZ

- 22 Nisan 2017 Cumartesi günü düzenlediğimiz Veli Toplantımıza katılımınız için teşekkür ederiz.
Görüşemediğiniz öğretmenlerimiz ile hafta içi randevu olarak konuşabilirsiniz.
- 29 Nisan 2017 Cumartesi günü hafta sonu kurslarımız yapılacaktır.
- 2.TEOG sınavlarımız tüm 8.sınıf öğrencilerimizin katılımıyla yapılmıştır. 8.Sınıf öğretmenlerimize sınavlara hazırlık amacıyla yaptıkları ek çalışmalar için çok teşekkür ederiz.
- Sizlerden öğrencilerimizin okula gelirken üniforma dışında farklı renklerde giysiler giymemelerine, Growtopia ve Stres Çarkı gibi oyunları yanlarında getirmemelerine WhatsApp'ta kullandıkları iletişim diline özen göstermenizi rica ediyoruz. Desteğiniz ve anlayışınız için teşekkür ederiz.
- 01 Mayıs 2017 Pazartesi günü okulumuz tatildir.

Saygılarımızla
Okul Yönetimi

✚ EĞİTİMDE İZLERİMİZ

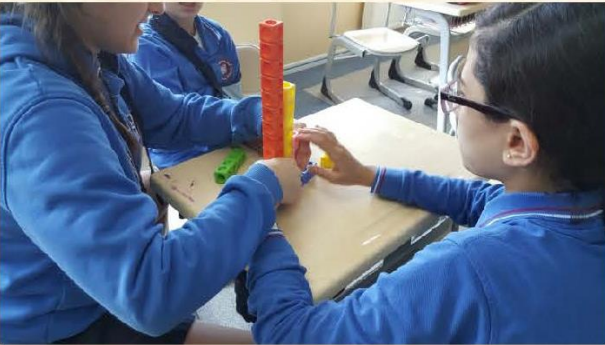
Bu hafta sizlerle 6. Sınıf öğrencilerimizin eş zamanlı olarak yürüttükleri ve Mart ayının sonu itibariyle tamamladıkları iki ünite ile ilgili paylaşımda bulunmak istedik.

6. sınıf öğrencilerimiz Kesirler ve Oran kavramları ile başladıkları 3. Ünite serüvenine araştırmalar için veri toplama, veri düzenleme, veri analizi ve yorumlama ile ilgili çok yönlü becerilerini geliştirdikleri bireysel ve grup çalışmaları ile devam ettiler. Gerçek yaşamdan çeşitli verileri analiz ederek çıkarımlarda bulundular ve analiz sonuçlarını çoklu gösterim yöntemleri ile arkadaşlarına sundular. Dünya 100 kişi olsaydı? çalışmasında yüz kişilik bir dünyada eğitim, dil, ırk gibi başlıklarda dağılımlar nasıl olurdu? Sorusu üzerinden bulgularını kesir ve oran ile yorumlayarak verileri analiz etmeye devam ettiler.

Öğrencilerimiz, grup olarak fikir alışverişinde buldukları ve ortak bir ürün ortaya koydukları bu çalışmalarla veri işleme ile ilgili becerilerini geliştirme ve bunu gerçek yaşam verilerini yorumlamada kullanabilme olanaklarını değerlendirdiler.

Öğrencilerimiz veri analizinde matematikten daha fazla yararlanmak adına verilerin aritmetik ortalama ve açıklıklarını hesaplamayı da çeşitli sorgulama bağlamları çerçevesinde öğrendiler. Problemlerde manipulatifler yardımıyla modelledikleri aritmetik ortalamaları sembolik gösterimlere dönüştürürken aynı zamanda kavramsal anlayışlarını da derinleştirme fırsatı bulmuş oldular.

7. Sınıf Çalışmalarımız:

7. Sınıf Matematik derslerinde öğrencilerimiz 5 hafta boyunca “Veri İnceleme ve Yorumlama” ünitesi kapsamında keyifli bir öğrenme ve sorgulama yolculuğuna sürdürdüler. Bu üniteye öğrencilerimiz, bilim insanlarının gerçek hayat verileri ve farklı veri düzenleme yöntemleri arasında ilişkiler kurarak nasıl genellemelere vardıklarını ve böylece sistemli bir şekilde çalışarak, bilimsel ve teknik yeniliğe nasıl öncülük ettiklerini kavradılar. Matematik ile ilgili sıklıkla akıllara gelen “Bunu öğrenmek ne işime yarayacak?” sorusuna cevaplar bulmaya çalışarak, matematiğin günlük hayattaki rolünü kavrayarak birçok bilimsel ve teknik yeniliğin oluşmasında matematikten yararlandığını fark ettiler.

Öğrencilerimizden ünite boyunca, sorgulama yaparken aynı zamanda, gerçek hayat olaylarının uygun öğelerini belirleyebilmeleri, olayları çözümlerken uygun matematiksel yöntemi seçebilmelerini, seçilen matematiksel yöntemi sonuca ulaşabilmek için başarıyla uygulayabilmeleri ve çözümün gerçek hayatta bir anlamı olup olmadığını açıklayabilmeleri beklendi. Ayrıca yazılı ve sözlü ifadelerde uygun matematiksel dili (semboller, sayılar, terminoloji) kullanabilmeleri, bilgiyi sunabilmek için uygun ve çeşitli matematiksel sunumları kullanabilmeleri ve mantıklı bir yapı kullanarak bilgiyi organize edebilmeleri hedeflendi.

Öğrencilerimiz, başlangıç olarak, öğretmenleri tarafından MYP kapsamında hangi evrensel bağlam, hangi anahtar kavram ve hangi bağlantılı kavramlar doğrultusunda çalışacağımızla ilgili bilgiler aldılar. Bu bağlamlar doğrultusunda teorik bilgiler öğrenip, süreç değerlendirmede bu bilgilerini kullandılar. Son olarak, sonuç değerlendirme kısmında, veri toplama, kaydetme ve doğrulama, bilgilenmek ve başkalarını bilgilendirmek için bilgiye erişme, veri işleme ve sonuç raporlama, çeşitli format ve platformlarda bilgi sunma, çeşitli kitlelerle iletişim kurmak için çeşitli konuşma teknikleri ve araçları kullanma, akranlar ve öğretmenlerle fikirleri ve bilgileri müzakere etme, dijital sosyal medya ağlarına katılma ve katkıda bulunma, çeşitli dijital ortamları ve araçları kullanarak akranlar ve uzmanlarla işbirliği kurma becerilerini geliştirme faaliyetleri yapıldı. Bu faaliyetlerin son aşaması olarak öğrencilerimiz veri incelemelerinin ardından rapor ve el broşürleri hazırlayarak insanları bilgilendirme çalışmaları yapacaktır.

Örnek çalışmalarımız aşağıda sunulmuştur.

Bu çalışmada öğrencilerden, verilen konuda aşağıdaki özelliklere uygun bir anket oluşturmaları, oluşturdukları anketi bir topluluğa uygulamaları, uygulama sonuçlarını değerlendirmeleri ve yorumlayarak rapor halinde sunmaları beklenmektedir.

Konu Listesi:

7A Sınıfı için: Sağlıklı yaşam (spor, diyet vb) Organik ürünlerin tüketimi

7B Sınıfı için: Ambalajlı ürünlerin tüketimi Enerji kaynaklarının tüketimi (elektrik, doğalgaz), Su tüketimi

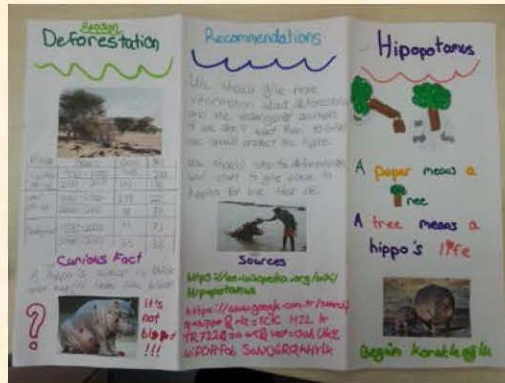
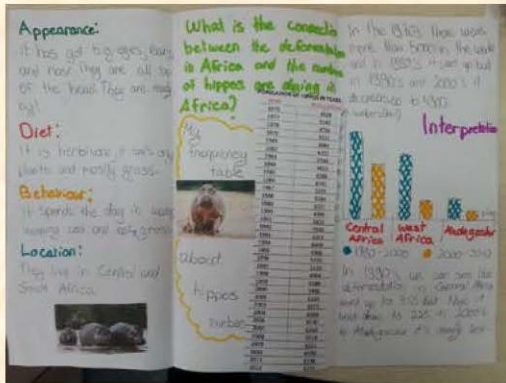
Öğrencilerimiz tamamladıkları bu iki ünite sonrasında çalışmalarına ondalık gösterimlerle devam ettiler. “Ondalık gösterimler nerelerde karşımıza çıkar?” sorusuna çeşitli kaynaklardan araştırmalar yaparak cevap ararken aynı zamanda bulgularını görsel düzenleyiciler ile arkadaşları ile paylaşma olanağı buldular.

Öğrencilerimiz, öğrenmenin merkezinde oldukları etkinliklerle 6. Sınıf matematik derslerinde aktif katılım gösterdikleri sürece devam etmektedirler. Şimdiye kadar olduğu gibi, dönemin geri kalanında öğrencilerimizi öğrenmeleri beklenen tam sayılar, cebir, geometri ve ölçme ile ilgili kavramları eğitime bakış açımız doğrultusunda yaparak, yaşayarak ve keyif alarak gerçekleştirecekleri öğrenme süreçlerinin içinde olmalarını hedefliyoruz ve buna yönelik planlamalar ile uygulamalarımızı gerçekleştiriyor olacağız.

5. Sınıf

5. Sınıf öğrencilerimiz, İngilizce ve Matematik tarafından yürütülen ve disiplinler arası bir çalışma olan “Veri Analizi” ünitesinde İstatistiksel kurallar çerçevesinde bir araştırmanın çeşitli süreçlerini yürüttüler. İngilizce dersinde belirledikleri nesli tükenmekte olan bir hayvanın yaşamının neden tehlikede olduğunu ve alınabilecek önlemleri belirleyecek bir araştırma sorusu yazdılar. Sonrasında bu araştırma sorusu doğrultusunda veri toplayarak yorumlamak ve sonuç çıkarmak adına sütun grafikleri ve sıklık tabloları oluşturdular. İnsanların, bu nesli tükenmekte olan hayvanların yaşamlarına etkisi konusunda farkındalık yaratmak için İngilizce ve Matematik derslerinde yaptıkları çalışmalarını bir araya getirerek broşür hazırladılar.

Öğrencilerimiz Tuik Çocuk sayfasından elde ettikleri verileri oran ve kesir bilgilerini kullanarak yorumladıkları sonuç değerlendirme çalışmaları ile üniteyi tamamladılar.

6. sınıf öğrencilerimiz, 3. Ünite ile eş zamanlı olarak ve Görsel Sanatlar dersi ile ortaklaşa yürüttükleri 2. Üniteleri olan Sanatta Geometri Etkisi adlı ünitelerini de tamamladılar.

Ünitede süreç değerlendirme çalışması olarak yaptıkları çanta tasarımları ve kitap ayrıçları ile geometrinin sanattaki yansımalarına örnek sunarken aynı zamanda iki dersin disiplinler temellendirmesini bir potada eritme şansı buldular.

Öğrencilerimiz ünite kapsamında Bilkent Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğrenci ürünleri Sergisi'ne yaptığımız gezinin katkı sağladığı bu iki dersin sentezlenme sürecinin etkililiğini; geometriyi ağırlıklı olan ünlü sanatçıların eserlerinden yola çıkarak oluşturdukları kompozisyonları matematiksel olarak analiz ettikleri sonuç değerlendirme çalışmaları ile ortaya koydular.

Ünite kapsamında yer alan Çember ile ilgili konuların 14 Mart Pi Günü'ne denk gelmiş olması öğrencilerimizin içsel motivasyonla gerçekleştirdiği çalışmalara fırsat sunmuş oldu. Öğrencilerimizin el emekleri ile yaptıkları pi turtası, pi ile ilgili tasarımları ve pi günü kutlamalarını eğlenceli bir şekilde gerçekleştirmemizi sağladı.

7C Sınıfı için: Temizlik ürünlerinin tüketimi Giyim tüketimi

7D Sınıfı için: Kozmetik ve kişisel bakım ürünlerinin tüketimi Teknoloji tüketimi

KENDİ HAYATININ LİDERİ OLMAK

26 Nisan 2017 günü öğretmenlerimiz değerli öğretmenimiz Dr. Tülay Üstündağ'ın "Kendi Hayatının Lideri Olmak" konulu söyleşisine katıldılar. Adeta bir tiyatro sahnesinde farklı kimliklere bürünerek konuyu bizlere aktaran konuşmacımız bazen güldürdü bazen de düşündürdü.

Yurt sevgisi – iş kalitesi – güvenilirlik ve dürüstlük değerlerinin hoşgörü çatısı altında birleştiğinde bir öğretmenin nasıl girişimci, yaratıcı olabileceğini çarpıcı örnekler ve özlü sözlerle bizlerle paylaştı.

Bu sözlerden bazılarını sizlere iletmek istedik.

"Ya sevdiğiniz işi yapın, ya yaptığınız işi sevin!"

“Sizi buraya getiren yeteneğiniz ise, burada tutan da karakterinizdir.”

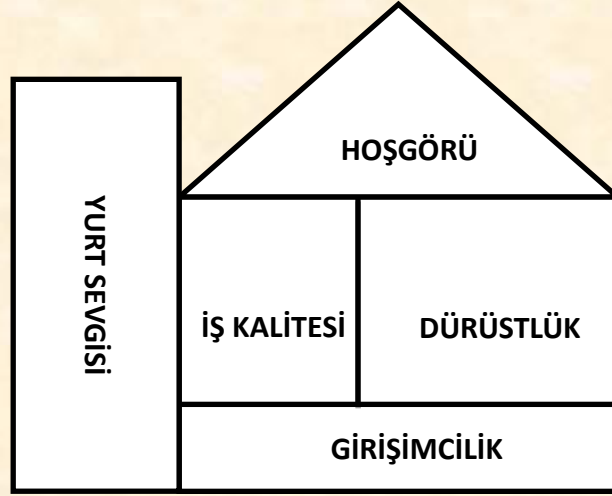
“Bilenin bilmeyene, olanın olmayana borcu vardır”

“Karşınızdaki kişiyi can kulağı ile dinlemek”

Değerli konuşmacımız iletişime, görüşlere, gelişime açık olursak, hoşgörünün kendiliğinden karakterimiz olacağını vurgulayarak sözlerini bitirdi.

Bizler onu can kulağı ile dinledik, sürenin nasıl geçip bittiğini anlayamadık.

Konuşmasında sık sık yurt sevgisinin önemini tarihimizden çarpıcı örnekler ile bizlerle paylaşan değerli öğretmenimizin yüreğine sağlık diyor, teşekkür ediyoruz.

PELİN VE NAZ'IN TOPLUMA HİZMET PROJESİ-ENGELLİLER İÇİN 23 NİSAN KUTLAMASI

Engellilerin yaşamını kolaylaştırma ve onları topluma kazandırma gibi yüksek hedeflere yönelik büyük bir yolculuğun ilk adımları olarak engellilerin toplumda yaşadıkları zorluklar hakkında farkındalık yaratmak amacıyla yola çıkan 6. sınıf öğrencilerimiz sevgili Pelin Özer ve Naz Şanlı toplum projesi kapsamında Engelliler için 23 Nisan etkinlikleri düzenlediler. Baştan sona tüm organizasyonu kendilerinin yürüttükleri çalışmada sevgili Pelin ve Naz öncelikle engelliler için 23 Nisan kutlamasının finansmanı için kırtasiye malzemeleri satışı gerçekleştirdiler. Ardından elde ettikleri geliri; onların etkinlik alanına ulaşımından, ikramların organizasyonuna, oynayacakları oyunların alımından, küçük hediye planlamalarına kadar pek çok alanda kullandılar. Öğrencilerimizin projedeki eylemlerinin bir boyutu olarak hedefledikleri topluma hizmet ediyor olmanın verdiği gurur ve mutlulukları görülmeye değerdi. Bu anlamlı projeyi yürütme konusundaki özverili ve başarılı çalışmalarından dolayı öğrencilerimizi, onları bu süreçte destekleyen Sayın velimiz Sayın Eda Özer'i ve projelerini yürütmeleri konusunda onları yönlendiren proje danışmanları Sayın Zerrin Toker'i kutluyoruz.

11.BAHAR SEMPOZYUMUMUZ

Bu yıl 11.sini düzenlediğimiz Bahar Sempozyumumuz 06 Mayıs 2017 Cumartesi günü yapılacaktır. Sayın Prof. Dr. Elif Barışkın'ın "Duygularla Başetme" ve Türk Yıldızları'nın "Gelecek Bizlerin" konulu söyleşileriyle onur konuklarımız olarak katılacakları sempozyumda öğretmenlerimiz başarılı çalışmalarını meslektaşları ile paylaşacaklardır. Siz de katılmayı arzu ediyorsanız lütfen web sayfamız kanalı ile başvurunuzu yapınız.

ÖĞRENCİMİZİ KUTLUYORUZ

7-B sınıfı öğrencimiz Utku Mert Yakar 18-25 Nisan tarihleri arasında Nevşehir'de "Çocuklar Geleceğimizdir" temasıyla ve 26 ülkeden 350 çocuğun katılımıyla düzenlenen "39. TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği"nde TRT Çocuk ve Gençlik Halk Dansları topluluğu bünyesinde ülkemizi temsil etmiştir. Dünya'da ilk ve tek çocuk bayramı niteliği taşıyan ve çocuklar arasında kardeşlik, sevgi ve dostluk bağlarını geliştirerek barış içinde yaşayacakları bir dünyanın oluşmasına katkıda bulunmak amacıyla düzenlenen şenlikteki başarısından dolayı öğrencimizi kutluyoruz.

"DELTA PRIM A1" SINAVINDA %100 Başarı

DELTA & DALF sınavları Fransa Eğitim Bakanlığı tarafından tanınmakta olan ve Fransız Kültür Merkezi tarafından düzenlenmekte olup, "Dil Bilim Sınavları" olarak adlandırılmaktadır. Bu sınav; öğrencinin dil seviyesini değerlendiren bir sınav olup Avrupa Birliği Ortaklığı Çerçevesinde bulunan kriterlerden biridir. Avrupa Portföyü kişinin okulda veya okul dışında edindiği dil yetilerini ve kültürel deneyimlerini kaydedebildiği bir araçtır. Elde edinilen belge bir dil pasaportudur. DELTA sınavı 6 seviyeden

oluşmaktadır. İlk dört düzey olan A1, A2,B1, B2 ve DALF sınavı ise C1 ve C2 dir. Bu 6 seviye bağımsızdır ve sınavlar dört oturum halinde; konuşulanı anlama, yazılı anlatımı anlama, yazılı ve sözlü oturumlar şeklinde yapılır.

İDV Özel Bilkent Ortaokulu olarak 6. sınıftan toplam 10 öğrenci ile bu sınava katıldık ve %100 başarı elde ettik. Öğrencilerimizi göstermiş oldukları çabadan ve kazandıkları başarıdan dolayı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

✚ MAYIS AYI ETKİNLİKLERİMİZ

Tarih	Etkinlik	Saat	Yer
01.05.2017	1 Mayıs – Bahar Bayramı	RESMİ TATİLDİR.	
08-12.05.2017	Kalemle Başlayan Yolculuk Etkinliği	09:00-16:00	ÇAS/KÜTÜPHANE
11-12.05.2017	MYP Denetimi	08:00-17:00	Toplantı Odası
15.05.2017	Geleneksel Sanat Sergisi Açılışı	09:00-17:00	ÇAS
19.05.2017	Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı Töreni	10:00-17:00	Doğu Kampüs Çim Alanı
31.05.2017	"Çocukluk" kitabının tanıtım kokteyli	16:30	ÇAS

✚ ÖĞRENCİMİZİ KUTLUYORUZ

22/23 Nisan'da Ankara Eryaman Türkiye Olimpiyatlara Hazırlık Merkezinde düzenlenen 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Yüzme Yarışlarında 5C sınıfı öğrencimiz Sevgili Tuncer Berk ERTÜRK 9/10 yaş 50 m serbest 1.si ve 200 m karışık 2.si olmuştur. Öğrencimizi kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Sayın Velilerimiz,

Uzunca bir zamandır sofralarımızı, sağlığımızı, geleceğimizi tehdit eden bir hayalet dolaşüyor etrafta. Çok uluslu şirketlerin, gözü doymaz girişimcilerin başımıza sardığı bu belanın adı: Genetiği değiştirilmiş organizmalar; kısa adıyla GDO. GDO, uluslararası literatürde kısaltılmış şekliyle "GM" veya "GMO" olarak geçen "Genetically Modified Organism" in Türkçe karşılığı. GDO'nun kapsamı içine genetik olarak değiştirilmiş bütün organizmalar giriyor. Bu yazıda kastedilen GDO'nun tanımı şu: "Modern biyoteknoloji kullanılarak elde edilmiş yeni bir genetik materyal kombinasyonuna sahip olan herhangi bir canlı organizma." Bu hafta sizlerle bu konuya ilişkin bir yazıyı paylaşmak istedik. İyi okumalar...

Uzunca bir zamandır sofralarımızı, sağlığımızı, geleceğimizi tehdit eden bir hayalet dolaşıyor etrafta. Çok uluslu şirketlerin, gözü doymaz girişimcilerin başımıza sardığı bu belanın adı: Genetiği değiştirilmiş organizmalar; kısa adıyla GDO. GDO, uluslararası literatürde kısaltılmış şekliyle "GM" veya "GMO" olarak geçen "Genetically Modified Organism" in Türkçe karşılığı. GDO'nun kapsamı içine genetik olarak değiştirilmiş bütün organizmalar giriyor. Bu yazıda kastedilen GDO'nun tanımı şu: "Modern biyoteknoloji kullanılarak elde edilmiş yeni bir genetik materyal kombinasyonuna sahip olan herhangi bir canlı organizma."

Biyolojik "zenginlik"

GDO'yla ilgili en önemli kaygılardan biri; aktarılmış genlerin doğal bitki türüne atlayarak, buldukları çevredeki doğal türlerde genetik çeşitliliğin kaybına neden olmaları, yabancı türlerin doğal yapılarında sapmalara neden olmaları, ekosistemdeki tür dağılımını ve dengeleri bozmaları. Türkiye'de GDO konusunda en fazla dikkat edilmesi gereken konulardan biri bu. Türkiye, biyolojik zenginlik bakımından çok şanslı bir ülke: Örneğin Avrupa ile karşılaştırılacak olursa, Türkiye tür sayısı bakımından oldukça zengin. 11 bin bitki türümüzden 2 bin kadarı, başka hiçbir yerde bulunmayan endemik türler. Bir ülkenin bitki ve hayvan türleri açısından sahip olduğu zenginlik, aynı yeraltı kaynakları ya da tarihi eserler gibi o ülkenin en önemli zenginliklerinden biridir. Ekolog Barry Commoner'e göre, ekolojik sistemler aşırı stres altında bırakılırsa, ani, şaşırtıcı felaketler yaşanabilir. Yapısında kimyasal ilaçtan hayvan genlerine kadar pek çok yabancı madde barındıran GDO'nun böyle bir strese yol açacağı şüphe götürmez. Commoner'e göre; "ekolojik sistem bir yükselteçtir, öyle ki bir yerdeki küçük bir çalkantının başka bir yerde büyük, uzak, uzun süre ertelenmiş etkileri olabilir." Modern tarımda kullanılan ve birbirlerinin genetik yönden kopyası olan çeşitler, geniş alanlarda tek tip olarak yetiştiriliyor. Bu yetiştirme yöntemi, yani monokültür, çeşitli ekonomik avantajlar sağlıyor, ancak doğada her kazancın bir de bedeli var. Örneğin, monokültürdeki tek tip bireyler hastalıklardan da aynı derecede etkileniyor. Ortaya çıkan bir hastalık tüm ürünü etkileyecek şekilde hızla yayılabiliyor. Monokültür yayıldıkça, yediğimiz ürünlerden aldığımız besin ve damak tadı da tekipleşiyor.

Modern tarım yöntemlerinin yolaçtığı etkiler yüzünden zaten yeteri kadar azalmış olan çeşitler de GDO'nun tehdidi altına giriyor. Çünkü GDO'ların aktarılmış genleri çevresinde bulunan, geleneksel yöntemlerle üretilen ürünlere de geçebiliyor. Arılar ve rüzgarlar GDO'lu polenleri alıp, komşunun geleneksel ekiminin üzerine bırakıyor. Böylece civardaki, bitkiler genetik olarak değiştirilmiş bitkilerin içerdiği böcek ve ot ilaçlarına karşı dirençli hale geliyorlar. GDO karşıtlarınca Frankeştayn Gıda olarak nitelenen, kolera bakterisinin genini taşıyan yonca, tavuk geni taşıyan patates, akrep geni taşıyan pamuk, balık genli domates gibi gıdaların doğal çeşitliliğe verdikleri zarar sonucunda yeni Frankeştaynların ortaya çıkmasına olanak sağlanıyor.

GDO ürünleri sağlığımızı nasıl etkiler?

GDO'lu ürünlerin temel sakıncalarından biri de insan sağlığına karşı olumsuz etkileri. Uzmanlara göre, sağlık riskleri şunlar; antibiyotiklere karşı dayanıklılık oluşması, gıda olarak kullanımda insan ve hayvanda

toksik ya da allerjik etki yapması, doğrudan alım durumunda insan ve hayvan bünyesindeki mikroorganizmalarla birleşme ihtimali.

GDO'lu ürünlerin oluşturduğu sağlık risklerini doğrulayan bilimsel araştırmalara her geçen gün bir yenisini daha ekleniyor. Örneğin, Brezilya fıncığının bir genine sahip olan transgenik soya fasulyesi, fıncığa alerjisi olanlarda alerjiye neden oluyor.

Rowett Enstitüsü'nde çalışan Arpad Pusztaria'nın son deneyleri GDO'larla ilgili yeni kuşklar ortaya çıkardı. Sözü edilen çalışmada, genetik yapısı değiştirilmiş patateslerin fareler için toksik olduğu, bağışıklık sisteminde bozukluklar, viral enfeksiyonlar gibi birçok etkileri olduğu ortaya çıktı. Genetiği değiştirilmemiş patateslerle beslenen fareler gayet sağlıklıydı. Sonraki deneyler toksikliğin gen transferi yöntemiyle ilgili olduğunu ortaya çıkardı.

Bir başka deney, besinler yoluyla aldığımız yabancı DNA'nın hücrelerimize taşınabileceğini ortaya çıkardı. Yakın zamana kadar DNA'nın bağırsaklarımızda sindirilebileceği düşünülüyordu. Ancak deneyler durumun aksini kanıtladı. Bakteriyel bir virüsün DNA'larıyla beslenen farelerde bağırsak boyunca yaşayabilen ve kana karışabilen büyük virüs DNA'sı parçaları bulundu. Alınan DNA'lar lökositlerde, dalak ve karaciğer hücrelerinde de görüldü ve virüs DNA'sının fare genomuna yerleştiği kanıtlandı. Hamile farelere yedirilen virüs DNA'sı, ceninin ve yeni doğmuş yavruların hücrelerine geçtiği de belirlendi.

GDO verimi gerçekten artırır mı?

GDO sayesinde tarımsal üretimde büyük artışlar sağlanabilir mi? Ekoloji ve doğa bilimleri alanında çalışan her bilimcinin üstüne basa basa belirttiği gibi; doğada bedelsiz kazanç olmaz! Tarımsal üretimin artırılmasıyla sağlanan kazancın bedeli de artan çevre kirliliği, küresel ısınma, yokolan türler ve daha sayılabilecek onlarca çevre sorunu. GDO ürünleri ile yapılan tarım çok yeni olduğu için bu konuda rakam vermek çok zor. Ancak sözü edilen kuralları bu alanda da geçerli sayabiliriz. Bu yeni uygulamayla bir süre verim artışı sağlamak mümkün, ancak bu artışı kalıcı kılmak olanaklı değil. Tabii bu arada ödeyeceğimiz bedeli de unutmamak gerekiyor. GDO'lu çeşitlerden elde edilen verim, geleneksel tarımla elde edilenin altında. Bu, bu işin patentini alan ticari şirketlerin söylemlerini tamamen yalanlayan bir olgu. GDO'nun randımanı geleneksel tarıma oranla daha az, üstelik tohum başına daha yüksek fiyata, bakım ürünlerinde de eşit masrafa sahip.

Genetiği değiştirilmiş organizmalar açlığa çare olur mu?

GDO'yu savunan görüşlerin dayandıkları en önemli noktalardan biri, dünyada giderek artan besin ihtiyacını karşılamak ve açlık sorununa çare bulmak için GDO'nun zorunlu olduğu. Çoğu çevrebilimci, üçüncü dünya ülkelerinde görülen açlık sorununun, üretim potansiyelinin eksikliğinden değil, üretim kapasitesinin plansız kullanımından ve dağılımın adil olmayışından kaynaklandığı görüşünü savunuyor. Uzmanlar, mevcut tarım kapasitesinin dünya nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olduğunu düşünüyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü FAO'nun 1990 tarihli raporuna göre, tahıl üretimindeki artış, nüfus artışından yüzde 50 daha fazla. Tabii bu rakamlar dünyada açlık sorunu olmadığı anlamına gelmiyor. Ancak sorun üretimden değil, dağılımın adil olmayışından kaynaklanıyor. Açlık sorununun yaşandığı ülkelere bakacak olursak, bu ülkelerin hemen hepsinin batılı ülkelerin eski sömürgeleri olduğunu görürüz. Bu ülkelerin tarım ekonomileri başka ülkelerin yararına kurulmuş durumda. Çoğu ülke bağımsızlıklarını kazandıktan sonra dahi, dış borç vb. ekonomik sorunlarla boğuştukları için ihracata yönelik tarım politikaları uygulamışlar. Yani halkı doyuracak besinler üretmek yerine döviz sağlayacak besinler üretilmeye çalışılmış. Açlık sorunu yaşanan birçok ülkede, eskiden besin yetiştirmek için kullanılan topraklarda kahve, pamuk, muz, kakao gibi gelişmiş ülkelere satılan ürünler yetiştiriliyor. Örneğin, Etiyopya'da açlığın kol gezdiği dönemlerde bile kahve üretimi ve ihracatı sürdürülüyordu. Diğer taraftan, konunun bir de israf ve tüketim çılgınlığı boyutu var. ABD Tarım Bakanlığı'nın verilerine göre, ABD'liler her yıl üretilen gıdanın yüzde 25'inden fazlasını israf ediyor. Araştırmaya göre, sadece 1995 yılında çöpe atılan gıda miktarı 43 milyon ton civarında. Bir kişinin günde ortalama 1.5 kilo gıda tükettiğini varsayarsak, israf edilen gıdanın sadece yüzde 5'i bile geri kazanılsa 4 milyon insanın doyması sağlanabilir. Tarımda modern tekniklerin, kimyasal ilaçların, hormonların vb. kullanılmaya başladığı "yeşil devrim" olarak nitelendirilen süreç de kamuoyuna dünyadaki açlığa çare

bulmak şiarıyla sunulmuştu. Ancak veriler iddianın tam tersini gösteriyor: Dünya Bankası'nın 1993'te yayınladığı Dünya Kalkınma Raporu verilerine göre, 1976'da düşük gelirli olarak sınıflanan ülkelerde kişi başına düşen ortalama gelir, yüksek gelirli ülkelerdekini yüzde 2.4'ü kadardı. 1982'de bu oran yüzde 2.3'e, 1988'de yüzde 1.9'a düştü. 1980'den 1990'a kadar, düşük ve orta gelir grubundaki ülkelerde kişi başına gayri safi milli hasıladaki büyüme, gelişmiş ülkelerdekini yüzde 52'si kadardı. Artan besin ihtiyacına yanıt vermek ya da açlığın hüküm sürdüğü yerlere yiyecek götürebilmek için GDO'ya ihtiyacımızın olmadığı açıkça ortada. Dünyadaki açlığın nedeni yeterli besin olmaması değil, besinin adil dağılmaması ve plansız tarım politikaları. Üçüncü dünya ülkelerinin tarım politikalarıyla ilgili zaten yeteri kadar derdi varken, bu ülkelerin tarımına bir de GDO üreticisi çok uluslu şirketlerin sokulmaya çalışılmasının pek de iyi niyetle ilgisi olmasa gerek.

GDO üreticisi firmaların niyeti ne?

Ekolog Pimentel'in verdiği rakamlara göre, tarla için harcanan toplam enerjinin %32'si azotlu gübre üretimine, %28'i tarım makineleri yakıtına, %15'i bu makinelerin yapımı ve bakımına, %11'i çeşitli işler için kullanılan elektrik enerjisine, %4'ü ürünü kurutmaya harcanıyor. Bunlardan sonra gelen girdiler %2'ser değerle taşıma ve dağıtım, potasyumlu gübre, fosforlu gübre ve tohum. %2'den az olan girdiler de, ot ilacı, böcek ilacı, sulama ve işçilik. Görüldüğü gibi sanayileşmiş tarımda kol gücünün toplam girdiler içindeki payı oldukça az. Tabloyu dikkatle incelediğimizde yukarıda sözkonusu olan olayın bildiğimiz anlamda çiftçilik değil, tarım sanayii olduğunu görüyoruz. İşin püf noktası da zaten burada. Çiftçi tarlasındaki ürünü elde etmek için büyük oranda bu konuda üretim yapan çeşitli sanayi kuruluşlarına bağlı. Bu sanayi kuruluşlarının büyük bir kısmının çok uluslu şirketler olduğunu tahmin etmek zor değil. Dünyada genetiği değiştirilmiş tarım ve yem ürünlerinin tohum piyasası 8-10 firmanın elinde. Bu firmaların ana hedefi; dünyadaki tüm ülkelerin tarım ve hayvancılığını, tohum alımında kendilerine bağlanacak şekilde biçimlendirmek.

GDO üzerindeki patent uygulamaları

GDO'lar bir hakim olma tekniğidir. Patent hakkı da bu hakimiyeti sağlayan en önemli araçtır. Günümüzde GDO'lar, özellikle tekniği ön plana çıkarılarak hem teknik, hem de ürün olarak patent kapsamında korunabiliyor. Genetik yapısı değiştirilen ürünler patentleniyor. Çünkü bu çalışmaları yapan şirketlerin temel kazanç modeli, patent bedeli tahsil etme üstüne kurulu. Örneğin sadece mikroorganizmayı bile patent kapsamında koruyabiliyorsunuz, bunlarla ilgili büyük saklama kuruluşları var. Halbuki doğada o mikroorganizma milyonlarca yıldır yaşıyor, fakat siz onu doğal ortamından yalıtığınız ve belirli özelliklerini gösterdiğiniz, ispatlayabildiğiniz için bir tekel hakkı, korunma hakkını almak istiyorsunuz ve bu istisna size tanınıyor. Gen bulunması ve tanımlanması çok zor olduğu ve büyük yatırımlar gerektiği için (Avrupa Patent Sözleşmesi'ne göre); bunun işlevini göstermek şartıyla, örneğin hangi proteini kodladığı, ne gibi işlevlerinin bulunduğunu ispat etmek şartıyla bir başvuru yapıp, bu konuyla ilgili patent alınabiliyor. Oysa patent sadece yenilik özelliği taşıyan ve sanayide uygulanabilirliği olan buluşları korumak içindir. Genetik değişikliklerde, ancak değişikliğin gerçekleştirildiği tekniğin patenti alınmalıdır. Doğada bulunan genler için verilen diğer tüm patentler meşru değildir. Bunun adı biyolojik korsanlıktır. Patent alınması halinde de genetik olarak değiştirilmiş pamuk, mısır ya da tütün tohumunu eken çiftçi, hasattan sonra elinde kalan tohumları ekinde yeniden kullanırsa, patent sahibine bir bedel ödemek zorunda kalıyor... Tarımsal üretimin en temel ve en eski yöntemlerinden olan, kendi ürününden gelecek yıl için tohumluk ayırma geleneği ve hakkı, bu şekilde ortadan tümüyle kaldırılmış oluyor.

Zengin gen kaynaklarına sahip üçüncü dünya ülkelerinin sahip oldukları kaynaklar üzerindeki patent hakları yavaş yavaş gelişmiş birkaç ülkenin, hatta birkaç çok uluslu şirketin elinde toplanıyor. Batı'da çevreci akımların mücadeleleri sonucunda, GDO'lu ürünlerin ekimi ve ülkeye sokulması, ciddi engellerle karşılaşılıyor. AB mevzuatı ile karşılaştırıldığında bu ürünlerin üretimi, ihracatı, ithalatı bakımından Türkiye'de herhangi bir hukuksal gelişme olmadığı görülüyor. Ayrıca her şey kapalı kapılar ardında cereyan ediyor. Ne tüketici, ne de üretici bu konuda bilinçlendirilmiş değil. Oysa GDO'ların doğal çeşitliliğe ve insan sağlığına zararları çok açık. Ticaretin serbestleştirilmesi AB'ye üyelikten sonra bir zorunluluk olacak. Yani ticarete konu olan biyoteknoloji ürünleri de Türkiye'ye gelebilecek. Örneğin, transgenik buğday çeşitlerini buğdayın anavatanı olan Türkiye'de üretmeye başladığımız zaman genetik kaynaklarımızı büyük bir tehdit altına sokmuş olacağız. Türkiye'den ekolojik yaşamı üretim boyutundan

sosyal boyutuna kadar bütünsel bir yaşam felsefesi olarak gören, dünyanın kötü gidişini engelleyici, alternatif bir yaşam biçimi olarak benimseyen bireyler olarak sesleniyoruz:

1) Gelecekte ekoloji ve insanlık adına ne kadar bedel ödeteceği belli olmayan, sistemi tümüyle değiştirebilecek, çıkaracağı sağlık problemleriyle dünyanın düzenini bozacak GDO'lu ürünleri kesinlikle reddediyoruz. Bunların Türkiye'ye sokulmasının önlenmesini istiyoruz.

2) GDO'lu tarım kendi dışındaki tüm tarım şekillerini ve özellikle ekolojik tarımı yokeden totaliter bir tekniktir. Bu nedenle GDO tohumlarının ülkemize girişi yasaklanmalı, GDO'lu tarım yapılmamalıdır. Tarımsal üretimin doğal evrelerine ve ritmine saygılı olunmalıdır.

3) GDO'lu besinler geleneksel ve yerel beslenme kültürü ve hakkına açık bir saldırdır. GDO'lu ürünlerin ülkeye girişinin mümkün olması durumunda ve her halükarda bu ürünlerin üzerinde "ne olduklarını" belirten "etiketlerin" olmasını istiyoruz. Tüketicinin alacağı üründe GDO olup olmadığını bilmesi, seçimini kendi insiyatifine göre yapabilmesi tüketicinin en temel hakkıdır, diye düşünüyoruz.

4) GDO'lu ürünlerin kullanılmış olması ihtimaline karşı GDO'lu ürün kullandığı bilinen Nestle ürünleri gibi ithal bazı ürünlerin mercak altına alınmasını, Cargill, Novartis, Zeneca, Du-Pont, Syngenta, Monsanto ve Dow Chemical gibi GDO üreticisi şirketlerin Türkiye'ye getirdiği ürünlerin mercak altına alınmasını istiyoruz.

5) GDO'lu ürünlerin %98'i böcek ilacı içerdiği için Sağlık Bakanlığı'nın ilgili kuruluşlarınca denetlenmelidir.

6) Çiftçi örgütleri, ziraat odaları gibi kurumlar GDO'lu ürünlerle mücadele kapsamında kendi aralarında memoranduma gitmelidirler. Gelecekte olası bir GDO tehlikesinde, gen tekniklerinden ve genetik olarak değiştirilmiş ürünlerden arındırılmış olan kurtarılmış bölgeler, ancak bu şekilde oluşturulabilir.

7) Ulusal Biyogüvenlik Komitesi'ne başta ekoloji-çevre örgütleri olmak üzere, ziraat odaları, tarımla ilgili tüm sivil toplum kuruluşları ve tüketici örgütleri katılmalıdır.

8) GDO'lu tohumların ekimleriyle ilgili karşı çıkışlar ve oluşturulan memorandumlar, sadece ekolojik olarak hassas bölgelerle sınırlı olmamalıdır.

9) Genetiği değiştirilmiş tarım ve yem ürünleri Türkiye'deki fiyatların çok çok altındadır. Bu fiyatlar Türk çiftçisi ve hayvancılık ile uğraşanlar için ekonomik açıdan çok cazip görünmektedir. Bu aldatmacanın karşısında gerekli bilgilendirmenin başta il ve ilçe tarım örgütleri olmak üzere ilgili kurumlarca kesinlikle yapılması, devletin ve sivil toplum örgütlerinin görevidir.

10) Ulusal Biyogüvenlik Koordinasyon Komitesi'nin çalışmaları Mart 2004'te bitiyor, ancak projenin uzatılması kuvvetle muhtemel. Bu proje çalışmaları ile hazırlanacak yasa tasarısının ilgili bakanlıklarda (Tarım, Çevre-Orman, Sağlık, vb.) görüşülüp TBMM'ye gelmesi ve yasalaşmasının en az 4-5 yıl olduğu ifade ediliyor. Bu kanunun aciliyeti ortadadır ve en kısa sürede çıkarılması gerekmektedir. GDO'lu ürünler hakkında her ülkenin kendi önlemlerini alacağı yönündeki uyarı gereği Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Genelgesi'nin 11. ve 12. Maddelerinde belirtilen yasaklamalar geçerliliğini korumalı, bu hükümlerin aksine düzenlemelere gidilmemelidir.

11) Türk Gıda Kodeksi mevzuatında GDO'lu ürünler tanımlanmalı ve insan sağlığına zararlı olduğu için yasaklanmalıdır.

12) İnsan sağlığını tehdit edecek, kamu düzenini bozacak, çevre sağlığına, ekolojik sisteme ve biyolojik çeşitliliğe zarar vereceği düşünülen buluşlara patent verilmemesi, varolan patentlerin de iptal edilmesi gündeme getirilmelidir.

13) Genetiği değiştirilmiş tarım ve yem ürünleri için mevcut yasa, yönetmelik ve mevzuatlarımız, gümrüklerimiz, analiz için laboratuvarlarımız hazır değildir. Bu hazırlıkların bir an önce yapılması gerekmektedir.

14) Ülkemizin sahip olduğu gen kaynakları en önemli zenginliklerimizden biridir. Bu çerçevede devlet ve sivil toplum kuruluşları yerli gen kaynaklarının korunması ve ıslahı için kurumsallaşmalı, gen kaynaklarımız, yasalarla çok uluslu şirketlerin tehditlerine karşı korunmalıdır.

GDO'ya Hayır Platformu

www.gdoyahayir.org

Haftalık Bültenimizi takip ettiğiniz için teşekkür ederiz...